

Tractatio anatomica, de musculo, in fundo uteri observato, antehac a nemine detecto, cui, accedit depulsionis secundinarum, parturientium feminarum, instructio ... / authore Frederico Ruyschio ... Ex Belgico in Latinum traducta, a Joanne Christophoro Bohlio.

Contributors

Ruysch, Frederik, 1638-1731.
Bohl, Johann Christoph, 1703-1785

Publication/Creation

Amstelodami : Apud Janssonio Waesbergios, 1726.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/gju2tdnp>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

TRACTATIO ANATOMICA,

D E

MUSCULO,

I N

FUNDO UTERI

OBSERVATO,

ANTE HAC

A NEMINE DETECTO,

Cui, Accedit

Depulfionis secundinarum, Parturientium
Feminarum, Instructio,

AUTHORE

FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botanices Prof. Acad. Caesar. Curios.
Coll. nec non Reg. Societ. Anglic. Membr.

Ex Belgico in Latinum traducta,

A

JOANNE CHRISTOPHORO BOHLIO, BORUSSO.

A M S T E L O D A M I,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

A. N. C. CIO IOCCXXVI.

TRACTATO ANATOMICA,

MALACCOMIO

FUNDUS UTERI

OBSEKVATIO

ANATOMICA

A NEMINE DETECTO,

Ca. Anom.

Depositionis technicarum, Patrimonium

Temerarium, Infructu

AUTHOR

FREDERICO RUYSSCHIO,

Anatomus & Botanicae Prof. Acad. Caes. Univ.

Goll. nec non Reg. Societ. Anglic. Member.

Ex Regio in Aulam tradita.

JOHANNES CHRISTOPHORO BOHLE, BOHLE

A M S T E R D A M.

JOHANNES VAN DER LINDEN

A. N. C. CIO LXXXVI.

V I R O,
I N
ANATOMICIS
P R I N C I P I,
I N
BOTANICIS

Perfpicaciffimo, Experientiffimo,

Tractatus hujus

A U T H O R I,

per orbem celebratiffimo,

M A E C E N A T I,

multa mihi laude conspicuo,

D. FREDERICO RUYSCHIO,

Anatomes & Botan. Profeff. Celeberr. Academ. Cae-
far. Curiof. Coll. nec non Reg. Societ. Anglic.
Membr. confumatiff.

Hoc observationum fuarum in Latinum tradu-
ctarum specimen, in novum propenfi animi
favorem, vitam Nestoream, fata invidenda, &
intemerata gaudia precatus, humillime

D. D.

JOANNES CHRISTOPHORUS BOHLIUS,
BORUSSUS.

LECTOR AMICE!

FREDERICO RUYSCHIO, *Viro* & meritis & honoribus spectatissimo, *Seni*, nonagenario proximo, vegeta semper senecta, *Venerabili*, de novo gratulare, eoque ardentioribus votis laetare, quod quo maiori annorum cumulo eum beatum sentis, eo indefessiori cura & amore in tui salutem perfectionemve feratur, ut candelae instar, tibi inserviando, totus consumatur. Haec est generosarum virtutum magnanima illa indoles, quae spreta omni vitae brevis commoditate, patriam virtutum suarum splendore nobilitate, eruditionisve suae radios per longe lateque patentem orbem literatum diffundere cupit, non vanae ambitionis vel lucri adfectu, sed solo laudabili in publica commoda amore incitata, quo evidentissimo documento demonstraret, quæ omnes egregii exempli sui sectatores, cuperet, & parandam immortalis nominis gloriam, sufficienti ratiocinio omnibus suaderet. Haec quoque *Ruyschio nostro*, cuius nomen meminisse sat erit, mens haesit, ut eruditione sua non sibi solum praeluceret, sed serae posteritati lucem appenderet, rei publicaeve salutem promoveret. Et certe, vota non fefellerunt, evasit, quod evadere voluit, & promeruit omnium suffragio principes in Anatome partes. Senex quidem, at semper laboriosissimus. Hunc tibi, *L. A.* incumbet, ut vitam Promotori salutis tuae a Summo Numine Nestoream preceris, grates quoque referas DEO Moderatori sapienti, quod novum tibi, novo hoc invento, novi amoris sui argumentum praeberit. Longum foret, si meritorum laudumve *Ruyschianarum* contexendus mihi foret catalogus, cum tanti Nominis veneratio in animis omnium temporum & gratiae posteritatis memoria per secula vivet immortalis. Palam est, quantis Magnus ille Russorum Imperator & Domitor, repetita vice, repetitis semper novis honorum documentis eum auxerit. Ingratus vero & ego forem, si propensionem eius in me meae studia, tacitus praeterirem; cum vero nil sit quo adfectum erga *Virum Celeberr.* exprimere possim, traductione hac filo crasso contexta, gratissimus compenso, quod compensare nequeo. Ceterum, observationes has de novo musculo eo acceptiores tibi futuras *L. A.* confido, quo noverim certius, arduam hanc materiam & in DEI gloriam & in publica-reipublicae incrementa vergere. Si vero me ingenio stili Romani cespitasse, & traductione mea non omnia exacte explicasse dicis, mihi gratulor; si vero ultra crepidam carpis, meliora nesciens, an inscitiam, an insaniam tuam laudem, dubius sum. Interim ut tamen aliquid dixisse videaris, gloriolam hanc tibi non invidebo, nec scommata malevolorum aegre feram, sed tibi Poetae illud occinam:

Ego, cur acquirere aliquid possim,
Invideor, Vale!

Dab. Lugd. Batavorum
A. N. C. CIO DCCCXV.
Prid. Kal. Novembr.

TRACTATIO ANATOMICA.

Lector Amice!

Ova Tibi de novo profero, precibus tuis faepius fatigatus, ut Belgico idiomate legenda praeberem scripta mea, quae hactenus Latino sermone fere prodire, cum deficiente cognitione, nil tibi rerum mearum fructus accesserit.

Ne ergo petitis tuis amicis aequae ac justis ulterius deessem; hinc te brumali hoc tempore de uno alterove instruam, de omnibus superfluum iudicans.

Quodsi innumerabilia illa benefacta, quibus omnipotens rerum Moderator, immeritum me a primis usque unguiculis onustum reddidit, & qui indigne ea compensaverim, mecum reputo; admiratione totus corrumpor, in omnibus susceptis laboribus DEI auxilium praedicans.

Sexaginta iam, & quod excurrit, anni praeterfluxere, cum investigandae inscrutabilis machinae Microcosmi, id est, machinae humanae, tanto amore incumberem, tantoque successu prosequerem, ut trium annorum spatio omnes me iam aliis profitentem audirent.

Instrumenta tum temporis usitata, reique demonstrandae accommodata, varii erant cultelli, forfices, catheteres, unci, cauteria actualia, sanguinem coërcentia, ut & tubuli cuprei, quae mihi multum inserviisse, ut & adhuc inserviunt, lubens profiteor.

Longo annorum decursu his instrumentis usus fui, donec *Vir Celeberrimus, amicus amantissimus, Dr. Regnerus de Graaf* prodiret, qui novo plane siphone invento utebatur, in *Tract. de Organ. Generat. inservientibus*, delineato, quo instrumento vasa sanguifera spiritu, liquoreque varicolore iniiciebat, ut sanguinis motum eo melius observaret, id quod, novum

adhuc existens, multorum approbationem invenit, posthac vero reiectum fuit, eo, quod materia infusa continue praeterflueret.

Post hunc, fatis iam functus *Dr. Joannes Swammerdam* inclarescebat, cui siphon, priori absimilis, sequenti modo interferebat: loco spiritus liquorisve varicoloris materiam quandam calefactam in vasa sanguifera imprimebat, quæ, in iis spissata, cructationem inhibebat.

Hoc invento illud sibi gratulari poterat, quod venas & arterias capillares, vel in ipso vultu conspicuas redderet; nova vero inventionis suae structura hoc non solum efficiebat: mysterium propius scrutemur, vasa enim capillaria diu iam, invento hoc nondum provulgato, visa erant, unde & *vasa capillaria* dicebantur, id est, vasa subtilissima. Nova hæc ars eo tempore detegebatur, quo *Tractatus* nunquam satis laudandus, *de Respiratione, de Apibus, & de Insectis* publico exhibuisset.

Hic in Anatomicis pedem figebat, & mundana rejiciens, vitam piam & solitariam agebat, ut ex Operibus ejus videre licet, & quamvis multis precibus sollicitaretur Anatomen prosequendi, a proposito tamen suo ne latum unguem discedebat, donec DEO IUBENTE ad coelestia transfiret.

Quamnam igitur materiam, *Vir piae memoriae*, in infusione vasculorum adhibuerit, notum mihi non est, nec mihi quicquam dixerat: Ego interim, DEO providente, materiam inventam, & feliciter successam, mihi gratulor, ita ut non solum infundam, ut supra dictum fuit, vasa capillaria, sed & ea subtilitate praeparem, ut texturæ araneae similia appareant.

Hic errores detegebantur, quos in Operibus *summi* illius *Malpighii* legere potes, qui, vasorum extremitates in machina humana videri non posse, autumabat: quod insuper diu desiderabatur. Nunc eas videre, & extrema eorum tangere licet; nunc quoque in quo cespitaverint alii, observamus, cuius cognitionis sufficientis Anatome cadaverum, per tot retro lustra dissectorum, certiores nos reddere haud poterat.

Hæc non sunt verba *Thraconica*, sed absoluta veritas, imo beneficium Creatoris sapientis maximum, quod populo suo revelavit!

Hisce

Hisce adductis mortuum cadaver quasi resuscito, id est, ita omnibus apparet, ac si in statum naturalem transmigraverit, illudque a me non vanam iactantiam putes!

Milleni hominum semper viderunt, & admirationis vocula, *Obstupeo!* attoniti haeserunt. Obiectis meis nil nisi animam deesse comperies, membra moveri possunt, cuticula, carnosa substantia, pinguedo una cum intestinis naturalia apparent, & nitore suo, ac in vivo subiecto, corruscantia.

Ah! magnum de *Domino DEO nostro*, beneficium! tamdiu in tenebris palpitasse, & iam praesenti magno lumine affulgi! *Sursum corda!* grates persolvite cuncti!

I N S T R U C T I O

Detectae huius Artis.

Multi praeterlapsi sunt anni, cum ad hominem morti proximum inviserem. *Nitorem faciei*, quavis hora debiliorem observabam; cogitabam statim, num non intestina huius, aliaeve partes, naturali sua facie privarentur? Dictum! Factum! opera adhibita res ita se habebat; hae enim admodum exiguae molculae, post sui destructionem collapsae, oculorum nostrorum aciem superfugiunt; arte vero mea praeparatae, vivae & suaves apparent, ac si nobiscum ita loqui vellent: Diu de nobis absque rei veritate disputatum fuit, iam externam & internam, superiorem inferioremve fabricam contempleri, loquimini structuram & modum, quomodo nocte dieve conservationis vestrae ergo mandata officia stabili obsequio exsequamur.

Quum igitur cadavera mea in statu ceu perfecte viventis conserventur, vultu in genis nullis rugis obducto, sed naturali suo nitore rutilanti, hinc obiiceret quis: Nonne fuco superducta sunt objecta? R. Non faciem solum, sed annexam quoque omnium externarum & internarum partium fabricam, ac in vivo subiecto florido, observare licebit: quaeso, num omnia haec fuco superducere vales? Porro; ex his conicere poteris, operi hocce meo adversarios multos insultasse, quaerulantes, contradicentes, scommata eructantes, multasve censuras iniquas divulgantes.

Scripserat mihi Professor quidam, petens, ab ulterioribus novitatibus publico committendis desisterem, & his assentirer, quae antiquitus immobilis & absolutae veritatis nota donata fuere; imo expertus, intentum scopum non obtinuisse, ut mentem & principia mutarem, reiterabat literas suas, labores meos *contra Professoris dignitatem* esse somnians. Respondebam: VENI! ET VIDE! non venit, sed ad coeleste domicilium migrabat.

Expendenti mihi omnia singularia arcana, quae *Numen Divinum*, me interprete, orbi patefacere voluit, non sunt miranda bella illa intestina, repetitis vicibus adversus me enata, ut, fervore exaestuanti scripta mea legentes, mecum congressi fuerint, & vel haec libris suis indi curaverint: Oculos mihi ex orbitis meis eruendos prius mallet, quam *hypothesisibus Ruyschianis* calculum adderem, donec tandem post quatuor vel quinque septimanas, literis ad me datis, arma iniusta deponerent, prava illa iudicia excusantes, seque iam ab aliis de demonstrata rei veritate victos & vinctos esse, indicantes.

Et fane res non parvi momenti erat, publice adserere, corticem cerebri nullis glandulis constare, sed esse systema mollium vasculorum: Nemo hoc unquam audiverat nec legerat, mollem illam materiam, amylo albo cocto similem, solis dici posse vasis constare.

Error saltem erat ex incredulitate proveniens; alii contra, ex odio & invidia iudicia ferentes, hanc veritati meae censuram anilem ore & scriptis tribuebant; *Ruyschius* dicit nullas glandulas in corpore humano inveniri. En! nugas! figmenta! Ulterius, *Ruyschius destruit arte sua glandulas*. Haec & similia iniqua sunt malevolorum iudicia!

Quid? quod obloquuntur etiam, particulas arte mea in aliam substantiam & preaturnaturalem statum redigi; nec hoc veritati convenit. Hae pluresve objectiones hoc a me responsi habent: VENITE! ET VIDETE! Adversarios vero omnes brevi fere temporis intervallo invicem fatis functos esse, mihi prae ceteris mirum videtur. Vah! requies dissidiorum maxima!

Haud ita pridem Tractatum quendam legens, errores non exiguos reperi. Auctor, artis meae mentionem iniiciens, non *Ruyschium*, sed *Swammerdamium*, inventorem defendebat.

Fabulae

Fabulae hae sunt, cum nullum unquam cadaver, ad vivum prae-
paratum, demonstrarit.

Tectum hoc per secula arcanum Numini Divino me auctore
orbī communicandum placuit, cuius etiam soli gloriae non sine
grata mente refero.

Non facile memoria excidet opera illa arti meae impensa;
iam inventa, plura sese mihi miracula in corpore humano indies
offerunt, de quibus charissimus amicus, *Swammerdam*, nil
dixerat. Nulla dies abiit, qua non mutua amicitia conjunctis-
simi collocuti sumus, ast nec mihi, nec ulli quicquam de hoc
retulisse, libere fateor.

Inaudita haec, primo mihi demonstranti, incantationes om-
nibus fuisse, & in nonnullis oris nullam plane approbationem
invenisse, dolebam, quae vero turbae sopitae iacent.

O! quam parum sine artis meae inventione de vasis sanguife-
ris notum erat; adserebant, arterias sanguinem in omnes cor-
poris nostri partes in sustentationem influere, quem venae re-
gerentes rursus peterent, & continuo illo circulari motu cor-
di insinuarent: dicebant, venas simplici, arterias contra dupli-
ci tunica involvi, id quod in tantum verum censeo. Tertio,
venas valvulis, arterias nullis constare, quod falso adseritur,
cum etiam in arteriis, circa cor reptantibus, observatae fuerint.

His paucis coeci illi Magistri viam nobis indicasse, gloria-
bantur: Quanta ergo luce nunc nos innumeris his *Creatoris*
benefactis collustratos esse, sentimus; quod tibi, L. A. diluci-
dus explanaturus sum.

Primo: Quamvis antecessores nostri in perscrutanda vaso-
rum sanguiferorum fabrica (pro quo grates promeruerunt,)
vel Herculeos sustinuerint labores, fines tamen eorum dete-
gere haud valuerunt, cui vero multum subest. Hos ego per
infusionem observabam, ut nunc plurimos, subtilitate tomen-
ti & telae araneae instar, evanescere videas: alios e contra-
rio in *Pulpa*, in nonnullis partibus *Vasculosam* permisceri,
demonstro. Antiqua lex obtinet: *Praesentemque refert quae-
libet herba Deum*. Nonne hanc extremitatibus vasorum sanguife-
rorum iure applicare potero, telam araneae subtilitate mire exili
supergradientibus? Quae tota nocte dieve, nullo otio intermisso,
occupata sint necesse est, ad conficienda, secernendaque ea,

quorum officio a *DEO* destinata sunt? Imo, semper. Ministri enim & emissarii sunt humorum, ex chylo-ferolitate provenientium.

Obiicerent: quâ concludamus, subtiles has vasorum extremitates continuum motum exercere? R. Lectum dormiendi causa petentes, vas aliquod ad eliminandam urinam quaerimus: Evigilati, vase rursum prehensio, corpus onere suo liberamus: semper secretionem ope exilium renum vasculorum fieri, certum est: per consequens sanguis, vigilantibus aut dormientibus nobis, motum non sistat, absolutae necessitatis erit, alias fatalis homini hora imminebit. Eadem quoque musculorum & fibrarum motricium est ratio, in ventriculo, intestinis continuo motu laboriosissimorum, cuius summus ille & Celeberr. *Hecquet*, Med. Dr. & laudabilis Societ. Paris. membrum dignissimum, in eleganti Tract. *de Trituratione cibi in stomacho*, certiores nos reddidit, illudque locum sibi in intestinis vindicat.

Adde, motum respirationis, vigilantibus vel dormientibus nobis, perpetuum esse, cui exsequendae musculi, pulmones una cum corde continuo suo motu respondent: hinc, cum perpetuum circulum describant, vasa illa sanguifera & lymphatica motum nec possunt, nec debent inhibere, alias actum est de vita.

Nova hac allegata observatione demonstro quoque, de quo per tot lustra altum fuit silentium, ramificationes magnorum vasorum sanguiferorum (scilicet, *Arteriae magnae, Venae cavae, Venae portae*, vel *portarum*, tam in substantia quam usu suo penitus esse dissimiles. Res, me iudice, summae utilitatis, qua plurimi errores ostenduntur.

In Operibus meis nonnullos iam ramos delineatos reperi; ne vero hoc solum de vasis nostris sanguiferis praedicari, scias, accedit &, quod vasa succosa pyrorum aliorumve fructuum, quae totam eorum substantiam fere constituunt, à se invicem discrepent, de quo suo tempore, *D. V. in Dec. Advers. IV.* fusius.

Des mihi hunc in finem partem quamcunque hepatis, cuius vasa sanguifera materia ceracea rubra impleta sunt; demonstraturus sum, hanc, per *Venam portae*, illam, per *Venam cavam*, aliam partem, per *arterias* infusam esse. Nonne

ne

ne ergo adferendum, & pro vero accipiendum erit, unicuique in confectione exsequenda peculiare quid a DEO destinatum esse? Et unica sapienti providentia eius?

Supra memoratus *Dr. de Graaf*, incomparabilem *Pancreatis* delineationem in Tract. suo *de Partibus Generat.* exhibuit; nil vero singulare de vasis sanguiferis tractavit.

Tum temporis iam cum plurimis aevi praesentis Doctoribus, *Secretio! Secretio!* clamabant. Quæso, quid est Secretio? sine antegressa confectione per vasa, emissariis & ministris nempe, *mediante chylo-serositate sanguinis*, per quam serosam sanguinis materiam, in arteriis contentam, intelligo; cum vero nil huius in venis observetur, *sanguis* hinc inde *serosus* dicitur, dudum iam ita definitus, vel *serositas sanguinis*, quoniam a principe succo nutritio & chylo orbatus est.

Movent hic; modum secretionis dicerem? R. Hoc ultra sphaeram hominis, sapientiae divinae soli relictum est; & ultra sapere nolle, ac DEO placet, est *eruditum nescire*.

Hic pedem figerem, & satis superflua me retulisse, putarem. Ast, neutiquam! Artis etiam erit, cadavera haec, ceu viva apparentia, non per diem unam alteramve, septimanam, menses, sed per multos annorum decursus, sine ulla nitoris faciei mutatione, asservare posse, ut vivum, hilarem, sanum te semper conspiciere hominem, respondere possis, uti supra me dixisse memini.

Nonne Tibi, L. A. magnum hoc videtur? Verum dixi, & adhuc repeto: **VENITE! ET VIDETE!**

Magnus ille Russorum Imperator, iam in coelis triumphos canens, habuit Obiectionum horum prototypa, & adhuc asservantur, quae praeterlapsis viginti, triginta, & quod excurrit, annis, mortua fuere. Rursum monenda quaedam Tibi sunt, L. A. scilicet: Obiecta nova, per quinque vel sex annos in nova mea collectione asservata, cui me de novo per VIII. annos totum mancipavi, non sine praestita Filii mei opera, praeparata esse.

Persuadeo mihi, corporibus, quae Russorum Imperator a me accepit, magnam, in perpetuam asservationem, impendi curam; cum tantis me honorum documentis cumulare dignatus fuerit, ut in *Anatome corporis humani eiusque partium*

tium se a me Doctore clementissime instrui voluerit, & ita profecisse mihi quam maxime gratuler, ut omnium suffragio, singulari eloquentiæ flumine de his ita differere potuerit, ut Professoris disertissimi facundiam longe superaret.

Ut unicuique satisfacerem, necessarium, ut monui, erat, partes has conservare, ut quavis oblata occasione dicere possem: **VENITE! ET VIDETE!** illudque antehac inauditum erat. Acutissimi semper Anatomici partes Professor *van Horne* promerebat; omne vero, quod praeparaverat, solo brachio humano includebatur, quod, musculis summa accurate ab invicem separatis, in sale asservabat. Unico hoc excepto, nullum Obiectum ostendebat. Et hoc tempestate serena serenum videbatur, humectante vero, perpetuo sale defluente.

Duos & sexaginta per annos praeparationi & asservationi totus vacavi, & me Dr. *Swammerdam* insequabatur, in praeparandis peculiaribus corporis humani partibus inclutissimus, & hoc aevo, res ita nota, ac prius ignota fuit, evasit: ea tamen differentia, ut praeparatio & conservatio, omnibus huic se applicantibus, pari quidem modo, ast impari utilitate innotuerit.

Regn. de Graaf, perspicacissimus Anatomes rationalis Professor, literis una vice praeparationem a me exigebat. (*Ad illud enim, scribebat, felici fidere natus es*)

Hospites nunc ad me invisentes, & praeparata mea, tanto splendore gazophylaceo meo imposita, videntes, ceu viva omnia admirantur, dicentes saepius, quorsum illud? R. Quorsum magnifica illa defunctorum monumenta, quorum deliciis vermes foetidissimi, non invitati ad prandium, tanto appetitu delectantur? Quorsum integumenta illa artificiosissimi & pretiosissimi operis? Ego Obiecta mea hunc in finem externo illo splendore conspicua reddo, ne hominibus, a natura pro mortuis, eorumque dissectis partibus, terrore oppressis, terrorem nimium incuterem. Secundo, ad denotandum honorem & praestantiam animae, in hoc non inamoeno hospitio habitam; Hinc, splendorem hunc neminem mihi vitio versurum fore, spero.

Propius rem accedamus. In *Dec. III. Advers.* in specie insolitum quid annotaram, quod in gratiam obstetricum, praesentibus

tibus Inspectoribus Colleg. Medici, ad tempus professus sum, absentibus nimirum his nil illis demonstratur.

In his lectionibus meis me dixisse fabulantur, placentam, post foetum editum, non esse expellendam, sed ordinarium depulsiōni tempus esse concedendum, donec a natura ipsa expellatur. Num mentem meam male intellexerint, vel male interpretati sint, non urgeo; Dominos Inspectores iudicia haec detestatos, nec figmentis his adfensuros, certo scio. Illud tum temporis tantum intendebam, placentae uterinae, utero firmiter applicatae, nullisque consuetis lenibus mediis flexili, consultius esse, ordinarium ante ad depulsiōnem tempus largiri, quam nimis festinantibus & periculosis remediis eam expellere velle, de quo iam fusi⁹. Quod praeterea, in lectionibus modo propositis, tanquam extraordinarium quid, demonstrabam, erat inauditus ille & nunquam observatus, haud ita pridem a me DEI auxilio, in fundo uteri defunctae cuiusdam puerperae detectus musculus, cuius iconem, in *Decad. Advers. III.* praeter votum meum parum accurate delineatum, in Tractatione hac accuratorem exhibendum iudicavi.

Est *Musculus orbicularis*, id est, *musculus* ex fibris circularibus constans, quarum substantia fere admodum crassa videtur, ad praestanda obsequia a DEO demandatus, scilicet ad depulsiōnem placentae, secundinarum foetus.

Musculus hic nonnisi in puerpera mortua, prolem iam enixa, invenitur; & haec causa sane est, quae per tot retro lustra sepulta & ignota mansit; eo quod cadaver in hoc statu, mortuo nempe, longe difficilius secari, nec Obiectum hoc, subtilitate debita, praeparari queat, quo deinceps dicere valeamus: VENITE! ET VIDE TE! alias nobis nulla fides!

Nova haec observatio longe lateque iam personuit, ut multi exteri me consulerint, & iam *Musculi Ruyschiani*, eadem ratione, ac *Musculi Pyramidales* ab inventore suo *Musculi Fallopiiani* dicti fuerunt, nomen indiderint.

Quum itaque placenta haec, musculo huic apposita haeret, quod plerumque secundum naturae cursum evenit; tum placenta, (princeps secundinarum) mature & sine mole per musculum hunc depellatur: at, quando loco perverso lateri eius annititur, ut musculum in auxilium vocare nequeat, id est, si

extra sphaeram activitatis, sita est, tum placenta tanta violentia crebro adhaeret, ut non nisi vi extrahi possit: & hinc illae lachrimae! tumor abdominis & immodici in eo cruciatus, febres perpetuae, aphthae, dysenteria, retentio ita dictorum lochiorum, &c. quae symptomata, vel repente, vel post dies aliquot, ipsa fatalis hora subsequitur.

Tum causam subitaneae mortis anxie nobis inquirentibus, respondebunt: contra vim mortis, non est medicamen in hortis! vera quidem regula; verum enim vero nonne aliquando media vel male neglecta, vel pessime in nostri salutem adhibita fuere? Nonne consultius fuisset, placentam firmiter adhaerentem, nec commode flexilem, ita, ut tum temporis non nisi lethali vi extracta fuerit, nonne, inquam, consultius fuisset, ut eam ad tempus adhuc reliquissemus? me iudice, puto quod sic! De hoc igitur ex professo.

Obiiceret forte quis, nonne plures rationes, praeter explicatas, pro placentae constrictione, militare poterunt? R. Poterunt. Dudum iam in operibus meis publico exhibui, placentam uterinam duplici integumento, cuius utraque superficies includitur, involvi. Integumentum ergo, quo utero iungitur, & quod a Chorion productum est, aliquando in naturam Tartari vel in duritiem lapideam albam degenerans, hoc efficit, ut superficies uteri modo dicta, in eandem cum Chorion naturam transformata, alternatim arte unita haereat.

Verum possibilitatem, quomodo nempe interna uteri superficies admodum molli in hoc statu praedita esse possit sensibilitate, evitata licet omni molestia, uterus inversus, ex puerpera misere agitata excisus, evincit, ubi particula quaedam, per secundinarum depulsionem tanquam eradicata, & corrosa compages apparet. Et haec inopinatum horum adfectuum mortisque imminens causa princeps fuit.

Ultimo, causa etiam pro adhaesione placentae haec venditari poterit, quando funiculus umbilicalis in medio placentae uterinae formatus, non vero ad latera positus est; quod experimentum illustrabit; sumas partem corii sphaericam madefactam, magnitudine imperiali proportionatam, huic in medio filum appendas, & contra lapidem, in plateis situm, magna vi comprimas, videbis, quod lapidem facile eruat; si vero experimentum
cum

cum filo, lateri alterutri corii appenso, institueris, lapidem aegre fundamentum, cui innititur, deserturum.

Insequuntur multae difficultates decidendae. Ecce! hoc opus! hic labor! Viro mihi grandaeva senecta vexato, quibus insimul sententias adversus rem propositam aniles remove placet.

Primo, *L. A.* difficultates quasdam tibi proponere, & secundinas concernentia, in Tractatu hoc enarrare lubet, quae aequae in his, ac in exteris oris *tanquam in concussum* habita fuere, scilicet, secundinas foetum editum eodem puncto, non interrupto ordine, insequi debere. Quaeso, num opus hoc tam arduae & immobilis necessitatis esse arbitraris ut ante surgere nolint, quam secundinas simul extractas ostentare possint, sed, his si rursus me contradicentem audiunt senem? me omnes insultaturos esse, scias! Nonne ad exemplum *Pauli* obloquerentur? Nonne adversarii mei me insanire, clamabunt? Verum, obganniant tandem quid velint, constantia & perseverantia in defungendo rite officio palmam omnibus praeripiet. Egone, cuius humeris hicce labor impositus est, anxius secreta illa vitam salutemve nostram promoventia, celarem?

Abfit, facinus infandum! *DEUS* summe bonus haec ad conservationem miserarum, per me orbi communicare voluit, fiat ergo voluntas eius, & repetita vice repeto, dicant, quid velint! *DEUS* nemini, in fiducia cordis coram eo ambulanti, & ad ultimum usque halitum perfectionem proximi sui promoventi, gratiam suam denegabit.

O tristibus illis adfectibus, praeterlapso *L.* annorum cursu, multis interfui, & hilares, vegetas, nullo unquam morbo oppressas, labores superatas, onere suo liberatas feminas praeter spem & expectationem mortem subiisse vidi, nulla alia ratione, quam ex defectu verae cognitionis, genuini ad depellendam placentam uterinam inserviendi modi, quam nondum laxatam non nisi imminente vitae periculo extrahendam consueverunt, & dicenti mihi, velim, applicatam adhuc patiamini;

mini; fat cito! si fat bene! lecto, ut requiescat, reponatis; mihi quidem hoc responsi dederunt: Quid? num secundinae remanere debent? Ita, seculo barbarae ignorantiae homines, verae cognitionis lumine privati, multis, proh dolor! vitae filum abrumpebant, & quamvis, rarissimo exemplo, quosdam ex mortis faucibus ereptos videmus, quaerelas insuper de obstetricibus, pessime artes suas excolentibus, motas, indies audimus. Quantas hinc inde *DEO* omnipotenti, in lucem nos redacto, grates referemus.

Secundo; Introducendae novae, insolitae, nunquam descriptae methodo longe difficulter calculum addere volebant, diversum plane in puerperis adjuvandis, modum antiquum ubivis invaluisse summo rigore urgentes. Illico repudiarent me, muneri obstetricio incumbentem, quando placentam, non simul post partum eductam, ostentarem, & extemplo magis peritae obstetricis suae opem implorarent: tum, hoc rerum statu, verendum erit, ne incensa obstetrix nimis imprudenti & coeco impetu ageret: nam dummodo se placentam uterinam, licet plurimum per frustra eradicatam, (cujus non semper certiores nos praedicare possumus) eduxisse, iactare possit, symptomata explicata, imo mors immineat, nec ne, culpam in nullum redundare gloriabitur, quid? quod si tum eam praecipitantis imprudentiae & criminis ream damnaveris, illibatam se extraxisse secundinas, & contra vim mortis non esse medicamen in hortis, lepida responsione sese defendet. Ita causam suam optime defendisse persuasissimae erant; & ita causa quoque haec per tot lustra infallibilis oraculi titulum promeruit. Rem proh dolor! mirandam! deplorandam!

Observatio ergo detecti novi musculi, ad depulsionem placentae destinati, cautius mercari docebit; id est, quod si placenta nimis adstricta, nullis lenibus remediis veniat, puerpera, defatigata puerperio, reponatur, donec vires amissas recuperaverit. Haec *curatio* dicitur *per expectationem*. Dein clyisma leniens & parum stimulus, (si necessarium iudicatur) aliud emolliens & discutiens applicetur, cui etiam cordialia inserviunt. Verum media haec negligunt, putantes, ante placentae expulsionem non esse surgendum, cum corpus dein reiterata vice sese contrahere inciperet.

Quod:

Quod de partibus sese contrahentibus allegarunt, illud non in instanti, ac quidem fabulantur, sed post dies demum aliquot fieri, notum est: Posito, partes contrahi, placentae uterinae corpore in parturiente adhuc remanente; longe difficiliorem tamen adfectum sibi imaginantur, haud quaquam tam periculofum, ut mors inde causetur; aliquando non verentur, rei difficultatem puerperae indicare, aut puerpera, per relationes illas in aures praesentium factas, periculi aliquid subesse ominatur, & ita, summa praecordiorum anxietate se ipsam crucians, animi deliquium patitur, multisve malis repente ingravescantibus portam longe patentem aperit. Consultius hinc erit, parturientem lecto, ut quiescat, reponere, donec placenta remansa demoliatur & maturescat, puerperae confortantibus remediis erit succurrendum; tandemque, post novos conatus successivos placenta illibata expellitur. *Exp. Doctori van Bronckhorst* in recenti haerebit memoria, se casum aequalem in certa quadam foemina illustri, eodem adfectu macerata, observasse; placentae constrictio eadem, ac in priori casu, erat, quae sagacissima & solerti obstetricis manu, omni licet lenitate agitata, non erat separanda. Illud obstetrix indicebat: O! si omnes vestigia huius in adjuvandis parturientibus premerent, quae non inde mala evitarentur! quae non inde salus in publicum redundaret! Me quoque adiutorem vocaverant, nil ergo temporis consumpsimus ambo, sed ut lecto reponeretur, festinavimus. O! qui leniter & iuste sine ulla mole placentam, post breve horarum spatium, a natura per matricem, uno impetu expulsam, nobis gratulabamur.

Notandum: Placentam hanc insolita licet unione utero applicatam, post breve horarum intervallum nihilo secius tanta mollitie avulsam fuisse, ut uno impetu per uterum eiacularetur.

Haec non inde eo refero, ac si plura mihi exempla ad demonstrandam rei veritatem deficerent; longum foret, si mihi omnia enumeranda sumerem, quibus tamen tempus inutiliter tererem.

Ut brevis sim, scias L. B. nullam puerperam ex adstricta & remansa secundinarum mole, tempore plus quam L. annorum, quo mihi Professoris in arte obstetricia sparta, ante me nemini oblata, humanissime demandata fuit, obiisse, nisi

placentam uterinam nimis atroci nisu per frustra eradicare voluerint.

Familiare mihi etiam fuit, eandem per dies, septimanas, quid? quod menses in utero retentam, & tamen feliciter expulsam fuisse, *id quod notandum*.

Quae ergo imprudentia, quae obstinatio & quodnam praeiudicium animos iudiciave vestra corrumpit, ut festinanti praecipitantia eam avellere, nec tamen absque imminente vitae periculo separandam, intendatis: O! insaniam! quæ praeiudicia haec in mentibus vestris enata sunt? quæ, quaeso, tantas radices egerunt? Est certe nodus hic Gordius, quem non sine admiratione rumperere valeo.

Ex supra abundanti hoc adhuc referre placet: Adserunt, retentae placentae molem in purulentam redigi materiem, quae uterum inficeret, & foetorem inficientem exhalaret, &c. R. Dicit quidem, ast a me nunquam observatum nec demonstratum fuit! imo veritati contrariatur: impossibile enim, unicum pro probanda thesi adferri posse exemplum.

Verumne videbitur, quod de putrefactione partium adduxere, cum ne unica mihi, de hac, observatio unquam abveniret, etsi per duos supra sexaginta annos in secandis & obducendis diversis cadaverum foemininorum generibus omnem operam impenderim? Cum igitur infantes ante annum iam mortui, sine ulla putredine in utero materno retineantur; multo magis secundinae pluraque alia, cum notum sit, placentam partem foetus, non vero uteri existere.

Hanc observationem (DEO *volente*) in *Dec. IV.* me in scenam producturum spondeo. Idem etiam in vitulo me observasse, scias, qui semianni spatio mortuus in utero vaccae sine ulla corruptione, ast tamen nimis flaccidus & languidus, detentus erat; (par est ratio cum infantibus, per menses in matrice occulte latentibus,) vitulum sectioni subieceram, & vasis sanguiferis repletis, partes adhuc ceu vivas praeparavi, ejusque cerebrum, (materia subtilissima) summo se splendore in *Curis meis posterioribus* exhibet: Semper vacca erat obesa & vegeta, quam in horto civitatis huius medico maectatam, hortulanus, *Cornelius Vos*, cum tota sua familia in bona charitate consumpsit. Ex his colligere datur, his similibusque fabu-

fabulis, quae ex praeconcepta hypothefi veritatis speciem naftae funt, & adhuc antiquum obtinent, fidem non effe habendam.

Diu iam pro cathedra obftetricibus inculcavi, placentam annexam violenta manu non effe divellendam, verum praeflare, (fi nullis mediis lenientibus flecteretur) ut ad tempus annexam patiamur, nec ultro feftinemus: monita vero mea repudiarunt, & manibus pedibusque refiftebant, contra dignitatem earum fore putantes. O allacinatio!

Post detectionem ergo modo descripti mufculi, & deplo-
randi illius adfectus, quem in puerpera, infimae plebis femina,
observaveram, cuius placenta, inter depulfionem firmitus adhae-
rens, violenter, non nifi laefa interna fenfibili uteri superficie
(ut mihi videtur) expulfa fuit: non amplius morabor, fed
observationes meas maiori animi constantia in ufus fequioris
fexus proponam, qui mihi multa debet, debet autem plurima,
& habet iam, quare tacere, nec figmentis his impoftterum e-
vulgatis confentire poterit.

Puerpera haec in fuo puerperio mortem oppetebat, id quod in
plebe praefertim me faepius expertum fuiſſe, doleo; verum, quo-
modo uterus eius conſtitutus eſſet, mihi notum eſſe non po-
terat; donec poſt preces reiteratas corpus ſecandum, & *me-
diantibus illis* uterum domi inquirendum extradebant. Res
ſane non parvi momenti! domi ſumere, eum condire, &
quacunque occasione exclamare poſſe: VENITE! ET VI-
DETE! hunc ego arte mea ceu vivum praeparavi, ut neſci-
res, num hodie, num diu iam praeparatus fuerit.

Judices, velim, L. B. quam aegre nobis puerperam, cultro
Anatomico examinandam, eiſdemve partes domi inquiren-
das, concedant! uti in praecedentibus me dixiſſe memini,
ſine quo tamen, obſervatio haec utilis aequae ac ſalutaris, ſa-
lutem imbecillioris promovens, ſopita manſiſſet: confequen-
ter, quae non inde lux cognitioni huic accederet, ſi exem-
plum hoc ſequerentur omnes, in quorum libertate poſitum,
ut mortua cadavera ſectionibus anatomicis, quibus nil mali,
ſed multum ſalutis ineſt, ſubiicere poſſent, de quo inſigni uſu
rarioribus Obſervationes in Operibus meis deſcriptae, ut
& errores in iis refutati, quae per tot ſecula generali con-
ſenſu

sensu recepti fuerunt, multo clariori documento testantur.

Sperandum ergo, quod posthac pleniori mensura verae cognitionis cumulus nobis accedat.

Non vulgarem adhuc observationem, apprime modo dicta explicantem proferam. Nunquam a ruricolis & veterinariis audimus, quod ex retentis secundinis vitulinis mortem vaccae augurentur, non obstanti numerosa XL. L. imo LX. placentarum mole, qua secundinae circumductae sunt, quarum nonnullae, magnitudine fere aequali, aliae in totum placentae corporis humani proportionatae observantur, cujus rei prototypa in nova Collect. videnda praebeo.

Quî vero evenit, ut tanta placentarum moles in secundinis animalium, in feminis autem unica tantum reperiat? Quae ergo nos necessitas movet, ut in unicam hanc ad depulsionem sese disponentem, tam anxie inquiramus, ut vi expellere velimus, cum tamen (ut supra dictum) sagaci solertia separanda sit. Monui quoque in antecedentibus, quando accidit, placentam uterinam totam remansisse, quod adfectui huic longe graviores difficultates, ex subsequutura ejus putredine oriundas, imminere sibi imaginentur, nempe, quod uterum inficeret mortemque causaretur. Dubium proponerent, num per dies, septimanas & menses remansae, metamorphosin paterentur? R. Patiuntur, & in aliam naturam transformatae, vel in *Hydatides*, id est bullulas aquarias, vel in massam ex fecali compressam similes, transeunt.

Hae vesiculae aquariae numero incredibiles deprehenduntur; initio admodum exiguae, tum magnitudinem partis superioris aciculae adaugent, dein in feminis cannabis, rursus in pisorum, unionum, denique in eum excrescunt numerum, ut amphora vix ac ne vix quidem capi possint.

Hunc adfectum hydropen placentae uterinae voco, cuius intra XIV. dierum spatium bis certior factus sum, & nullo cruciatu miseras opprimi, sed feliciter posthac ea liberari, comperi.

Obiectum hoc, plus quam una vice collectum, indies demonstrandum, asservo.

E contrario, quando formam massae ex fecali compressae similem adeptae sunt, hoc aevo pro molis volantibus habentur,

tur; cuius denominationes aequae ac relationes superstitioni superstructa sunt, proluxiori dilucidatione parum indigentes.

Dixi igitur, prole enixo, secundinas iuxta lenique opera, nulla plane vi esse expellendas. Quod si placenta separata est, nullo conatu opus erit, sed sponte expellitur; si non, funem umbilicalem sine ulla attractione agitamur; miserae consulimus; ut leni conatu & renifu successivo eam deprimere, nervos intendat; si nondum recedit, puerperam pedibus suis erectam sistimus; renifum sine ullo tremore & conservatione mentis, subsequuturum fore, confidimus; abdomen oleo Camomillae, vel unguento quod de Althaea conficitur, obvolvimus; clyfma emolliens substituimus; remedia ad mitigandos dolores praescribimus; nullo tristi adpectu mali cuiusdam indicia indicamus; linteis calefactis abdomini adhibemus.

Me dicturum fore, hariolaris, *L. A.* funem umbilicalem una manu arte esse tenendum, indice vero alterae manus digito, iuxta funiculum impresso, placentam prope extremitatem funiculi esse perterebrandam. Hic me observatorem, observes, peto. Operationem hanc, scriptores quidem in operibus suis per figuras delineatam prae ceteris commendarunt, & ubivis usu receptam fuisse certo constat, & ego quoque hanc in lectionibus meis, omnibus saepe iniunxi; verum per detectum hunc novum musculum, & per observationes impraesentiarum descriptas, melius informatus, operationem hanc non aequae saluti promovendae accommodatissimam esse, experior, nec dubito, quin me suasorem, auscultabunt omnes, nec sine antecesso examine, generali consensu approbationis operationem hanc laudibus evehent, praesertim, si argumenta mea probe pensitaverint, imprudentemque illam in procedendo praecipitantiam, removendam, cuperent.

Insuper etiam per observationes edoctus sum, indicem digitum non quamcunque placentae uterinae molem una cum tunicis suis levi opera perterebrare posse, tum quod placentae unius compages, alteram duritie longe superet, tum, quod manus, & imprimis digiti obstetricum in expellendis infantibus (quod si difficiles partus fuerint,) impotentes reddantur, tactusque non nihil obstupefcat quando de novo in amolienda placenta nervos omnes intendat; hoc non parvi faciendum erit, sed placentae applicatae separatio tempori potius committenda, & puer-

pera lecto reponenda foret, ut itaque omnes nunc adhortatos, velim, ne precarie nimis, operationem hanc ceu accuratissimam praedicent.

Porro, sicco in tract. mea praeterire pedē, nefas duco, nempe, enixionem, duplicem depulsionem insequi; depulsionem partus, & post hanc, secundinarum vel placentae, & unicuique in secretionē diversos inservire ministros emissarios; depulsioni namque primae, vel partus opem praestare, non solum omnes fibras uteri motrices, numero plures, & diversimode circumrotantes, facilioremque partui depulsionem undiquaque promoventes, sed etiam musculos abdominis: secundae vero, haec est, placentae expulsionī novum hunc musculum destinatum esse. Falsum ergo, quando duplicem hanc depulsionem, ad diversos effectus producendos, destinatam, eodem temporis puncto insequi debere, iactitant. Plurimum, secundum naturae cursum, partus in depulsione primas, placenta secundas partes tenet; non raro etiam placentae moles maturior existens, ante foetus partum expellitur, quem eventum non adeo salutarem pronuncio; quando enim hoc rerum statu partus illico non insequitur, mortuum saepius expelli conspiciamus: praeter ceteris necessarium iudico, funiculum umbilicalem, si in separanda placentae mole occupamur, nulla attractione (uti commendavi) repetitis vicibus esse commovendum, alias enim placentam & fundum uteri simul extraheremus; hunc adfectum observantibus nobis, nec illico uterum in ordinarium situm reducentibus; uterus intumescet, ut dein reduci non poterit; & sic puerperas, miseras has, brevi horarum spatio, denatas, videbis. Sollicita ergo cura, in processu hoc, opus esse, publice declamo.

Mali huius indoles nonnunquam soli validissimo conatui parturientis in expellendo puerperii sanguinem natales suos debet, licet nulla attractione funiculum agitaverimus. Propria observatione expertus loquor, qui non una solum vice adfectui huic praesens adfui; sed etiam a malo feliciter liberari posse, dum modo illico subitaneam operam praestemus, observavi. Ante L. annos, cum nemo in informanda arte obstetricia, hic Professoris munus subibat, symptomata haec frequentiora, ac nunc quidem, erant, nec ullam mali huius naturae rationem sufficientem dare poterant. Cum me vocabant, frustum aliquot carnosum parienti ex corpore propendere, referebant, quod alii per *mo-*

lam

lam perperam definiebant; alii plane monstrum pronunciabant. Tum temporis bis una die vocatus, malum hoc deploravi; post lectiones autem publice institutas longo annorum serie occultum fuisse, unico haud ita pridem renato casu excepto, laetor.

Antequam filum abruppam, his singularem adhuc observationem subiungere lubet. Insolita erunt, quae per demonstrata de putrefactione secundinarum imaginaria post prolem remansarum, & de infectione uteri in medium protuli. Huic adserto contradicens, defendebam; secundinas non uteri sed tantum partus esse partem, & experientia magistra evinci posse, semper expelli, non obstante, an maturo an immaturo tempore expellantur; & ex his concludebam, quod, quo minus infans mortuus vel per anni spatium in gravidis sine ulla putredine remaneat; eo magis secundinae sine ulla uteri infectione remanere possint. Contra assertum hoc frequentem in modum ratiocinabantur; num non infantes in utero materno mortui, putredine corrumpentur? Respondi; quod corrumpentur, cum nonnulla circa Obiectionem hanc observaverim, quae in *Dec. IV.* Deo providente ex professo pertractare animus haeret, observationum mearum prototypa per duos supra LX. annos a me collecta simul descripturus.

Hæc sunt, *L. A.*, quæ tibi communicanda duxi, humanissime rogans, in meliorem interpreteris partem; de omnibus quidem Latino idiomate provulgatis observationibus *Te* certiores reddidissim, scias, nisi circulos meos, uti dixi, opus hoc insigni turbare videretur. Abunde iam rationes praelectionum mearum percepisti, & post partum enixum, principem in rite expellendis secundinis, curam esse, me observatorem & demonstratorem comperisti; imo, me quoque professum esse, separationem placentae nimium adstrictæ, tempori potius committendam, quam vitae periculo per frustra & partes esse eradicandam, operationemque hanc, cum plurimum vi peragatur, repudiandam fore, fateberis; verum enim vero, quod si partus in extremis hæserit, & in aggregato cruore, placenta aliquantum avulsa, aliquantum etiam adhuc adstricta, expulsus sit, tum (*cum ex duobus malis minus eligendum*,) me dixisse etiam, in casu necessitatis summæ aliquid permissum esse, quod alia circumstantiarum facie reiiceretur, libere pronunciabis.

Qui optarem, ut hæc obstetrices, parturientes in expulsionem adiuvantes, animis suis firmiter imprimerent; sane, saniore animi con-

scientia post operationem ita institutam, domum recedere, seque in expellendis secundinis & placenta nullo violento & imprudenti conamine, occupatas, fuisse, licet omnes relati adfectus, imo ipsa mors insequeretur, convictissimae & innocentissimae iure esse possent.

Cape ergo, *L. A.* lectiones meas, quorum testes *Inspectores Collegii Medici*, his semper praesentes auditores in arenam produco, & iudicia illa malevolorum, non nisi ex curta cerebri suppellectile sparsa, summa me patientis animi moerore, concoquisse, certo certius scias. Hanc insuper ingrati aevi nostri mercedem omnibus pro fideli informatione remanere tuo exemplo ipsemet comprobabis.

Vela igitur contrahens, labores meos **DEUS** summus in coelis benedictione sua ulterius ratos habeat, precor, & casus hos ex imprudenti placenta annixae depulsione enatos, benignissime avertat, animitus voveo, quo revelationem absconditi huius mysterii unicae gratiae divinae acceptam feramus, ex in praedicandorum divinorum benefactorum cumulo non tacita, sed alta & hilari voce, gratissimi **VENITE! ET VIDETE!** exclamemus.

Ceterum, *Te, L. A.* obsecro, ne *tibi* vane imagineris, me Tract. hanc impraesentiarum explicatam, ardui momenti, cui vita, salusve publica innititur, publico propterea revelare, ut me per observationes meas, mysterii huius interpretem, temeraria iactantia clamitem: sed antequam publico examini exhiberem, iudicii lance accurate pensitavi, & propositum meum, in incrementum totius reipublicae proponendum esse, Celeberr. Profess. Doctores, Chirurghi, obstetricum magistri, aliive ingenio & iudicio perspicacissimi iudicarunt, qui multis precibus contenderunt, ne observationes has sepultas paterer, sed universo orbi patefacere. En! non detrectavi, sed, quae mihi innotuerunt, in Tract. mea lubens. **DIXI.**

E X P L I C A T I O

F I G U R A E.

A. Fundus uteri, puerperae cuiusdam, inversus.

B. B. Musculus internus, depulsioni placenta uterinae inserviens, & ex fibris circularibus constans.

C. Conus prominens interni, & inversi fundi uteri modo dicti.

D. Fibræ circulares subtilissimae.

